

Uredništvo:
Schillerjeva cesta št. 3,
dvorišče, I. nadstropje.
**
Dokopisi se ne vračajo.
**
Let izhaja vsak dan razun ne-
delj in praznikov ob 4. uri
popoldne.
**
Sklep uredništva ob 11. uri
popoldne.
**
Nefrankirani dopisi se ne
sprejemajo.
**
Anonimni dopisi se ne uva-
žujejo.

NARODNI DNEVNIK

Upravništvo:
Schillerjeva cesta št. 3,
Naročnina znaša za **avstro-
ogorske** dežele:
celoletno . . . K 25.—
polletno . . . K 12.50
četrletno . . . K 6.30
mesečno . . . K 2.10
Za **Nemčijo:**
celoletno . . . K 28.—
za **vse druge de-
žele i. Ameriko** K 30.—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za **oglas** (inzerate) se
plačuje od četrstopne
petit vrste po 12 h, za
večkratni natis primeren
popust.
Posamezna št. stane 10 h.

Štev. 10.

Telefonska številka 65.

Celje, v petek, dne 14. januarja 1910.

Čekovni račun 48.817.

Leto II.

Enoten jugoslovanski klub.

V Celju, 12. jan.

Minolo nedeljo je izjavil g. drž. posl. Rybář na političnem shodu pri Sv. Ivanu poleg Trsta, da se vrše na Dunaju pogajanja glede združitve „Slov. kluba“ in „Saveza južnih Slavena“ v enoten jugoslovanski državnozborni klub. Ker smatramo g. dr. Rybářa za serijoznega politika, ki te važne izjave gotovo ni storil zaradi kakega hipnega učinka na zborovalce, je potrebno, da se s to za sedanje razmere na avstrijskem slovanskem jugu gotovo važno izjavo nekoliko pobavimo. G. Rybář je celo izrazil upanje, da bodo ta pogajanja na Dunaju, o katerih še javnosti ni bilo ničesar znane, uspela in da imamo torej morda računati v kratkem z enotnim jugoslovanskim klubom. Ljubljanska lista „Slovenec“ kakor „Slovenski Narod“ sta priobčila Rybářevo izjavo brez vsakega komentarja. Zanimivo pa je vsekakor, da je „Slovenec“ istočasno ljuto napadel Rybářa zaradi nekega govora na Silvestrov večer v Trstu, v katerem je Rybář obsodil gonjo višjih cerkvenih oblasti proti slovanski liturgiji v Istri in mu očital, da na tak način „sloga“ ne bode mogoča. Pa to se je utegnulo zgoditi tudi slučajno.

Samoobsebi umevno je, da slovenski naprednjaki ne marajo in tudi ne bodemo prezrli položaja, v katerem smo Jugoslavi že cel čas po aneksiji Bosne in Hercegovine, zlasti še pa po Friedjungovem procesu, v katerem je doživela avstrijska diplomacija tako uničujoč in za vodilne osebe v ministerstvu zunanjih zadev naravnost aramoto poraz in pa blamažo. Obračun za Aehrenthala bo še nedvomno prišel na vrsto v delegacijah. Ne smemo tudi prezreti, da je vsaj po dosedajni skoro soglasni sodbi slovanskih politikov nastalo na Dunaju ugodnejše razpoloženje za avstr. Slovane vobče, za Jugoslovane pa po Friedjungovem procesu še posebej. Bridkih spominov na postopanje naših klerikalcev v teh zadevah ne bodemo vzbujali. Saj se je pri nas že vse premalo opežilo in pribilo, da je klerikalno časopisje zagovarjalo postopanje dunajske vlade še skoraj do sodbe v Friedjungovem procesu. Kako obledijo vspricho tega dejstva vse bobneče fraze o Jugoslovanstvu, ki so jih poleti in jeseni rabili ustmeno in pismeno klerikalni gromovniki! Konečno je treba tudi misliti na to, da se bodo v kratkem času pričela pogajanja za rekonstruk-

cijo kabineta in bi bilo gotovo le v interesu bodočega jugoslov. ministra, ako bi se mogel opirati na močan, ugleden jugoslovanski klub. Tukaj bodi tudi mimogrede omenjeno, da je prav škoda, da ni zadnje nedelje g. dr. Rybář povedal natančno, ali si želi ministra-rojaka ali pa resornega ministra!

Slovenski naprednjaki smo povsod in vselej zagovarjali enotnost jugoslovanske delegacije na Dunaju. Tudi l. 1907, ko so naši klerikalci cinično odklonili skupen klub, češ, da se počutijo sami med seboj bolje. Skupen klub bi jih pod Beckom samo oviral. Pa razmere so jih prehitale — in danes obračajo plašč po vetru. Naše mnenje je danes, da si naj slovenski napredni poslanci dobro premislijo, predno se odločijo za enoten, skupen jugoslovanski klub. Z ustanovitvijo „Narodne zveze“ in „Slovanske enote“ se je itak zadostilo našim zahtevam po skupnem zastopanju slovenskih kulturnih in gospodarskih interesov — ako je le kaj dobre volje za delo in trud. Kakih ožjih zvez za sedaj vočigled klerikalni zahrbtni in nepošteni politiki skoraj ni priporočati. Tudi zategadelj ne, ker ni treba, da bi dajali slovenski naprednjaki kot opozicija in manjšina odgovor za vse politične kozle, katere je zakrivila večina — to so klerikalci. Dokler ne bodo klerikalci poznali doma ničesar drugega ko bratenje z Nemci, nasilstvo in krivičnost — bo težko tudi na Dunaju vsakdanje skupno življenje z njimi. Ako se g. dr. Rybářu posreči napraviti v teh zadevah vsaj nekoliko remedure — potem bodemo tudi mi s celega srca pozdravili in priporočali njegov sicer dobro mišljen predlog!

Politična kronika.

Štajerski deželni zbor.

Med poročili dež. odbora je omenjati postavni načrt za regulacijo Pesnice v občinah Pesniški dvor, Leiteršperk in Traguč. Stroški so preračunani na 126 tisoč kron; država in dežela bi naj prispevali po 43.5%, ostalo pa mariborski okrajni zastop. — Predloženo je tudi poročilo deželnega odbora za deželni donesek, ki bi znašal tretjino stroškov za most v Zg. Dupleku v znesku 78 tisoč kron. Nato je prišlo utemeljevanje in odkazovanje

predlogov posameznim odsekom. Dr. Puchasov predlog za lok. železnico Lipnica-Kirchbach-Studenci se je odkazal formalno železniškemu odseku z željo, naj bi se vladi priporočalo, da sprejme to železnico v svoj program o lokalnih železnicah. Socijalistični predlog za spremembo poselskega reda ni našel dovolj podpore in je propadel. Konečno je utemeljeval posl. Verstovšek svoj predlog za ustanovitev vzornega deželnega vinograda pri Sv. Andražu nad Polzelo. Predlog se je odkazal vinorejskemu odseku.

Sklenilo se je pozvati vlado, naj da takoj trasirati preložitev državne ceste pri Slov. Bistrici kakor smo opisali že zadnjič — in da naj država tudi novo cesto kmalu izvrši.

Konečno se je še izvolil poseben odsek za vodopravne zadeve. Slovenci in nekateri Nemci so se sicer upirali nesmiselni pomnožitvi odsekov, pa večina se ni ozirala na to.

Finančni odsek je na predlog posl. Verstovškega sklenil vse storiti, da se povzdignejo dobrnske toplice. Smo zelo radovedni, ali se je mislilo tudi na zboljšanje razmerja med upravo in in prebivalstvom in na cenejši dovoz?

Z Delovni program za državni zbor. Prihodnje dni bode pričel ministerski predsednik Bienenrth pogajanja z različnimi strankami, tekom katerih se bode določil za letošnje leto delovni program. Pogajanja se bodo gibala, kakor smo javili že brzojavno, okrog proračuna, finančnega načrta in rekr. kontingenta. Največje težave bodo seveda glede novih davkov. Na jugu se je povsod pojavil silen odpor proti davku na vino, na severu Poljaki niso zadovoljni z davkom na žganje. „Velike stranke tudi zahtevajo rešitev nemškočeskega vprašanja“, pravijo oficijozno. Potemtakem bodo resnična poročila zadnjih dni, da se v tem oziru nekaj pripravlja. Jugoslavi, osobito mi Slovenci, moramo v tem oziru vstrajati na stališču, da se naj reši narodnostno vprašanje naenkrat za celo državo. Enostranska rešitev tega vprašanja samo na severu monarhije bi neizmerno otežila naš boj in naše stališče. Tega naj ne pozabijo naši zastopniki v Slovanski enoti!

Z Jugoslovanski minister. Zaderski „Narodni list“, ki ima tesne zveze z vodilnimi hrvaškimi političnimi krogi, je sedaj priobčil dopis, v katerem pravi, da so vsa poročila o imenu bodočega jugoslovanskega ministra za sedaj še mnogo pre-

LISTEK.

Anton Novačan:

Srčev kralj.

Povest iz Slavonije.

(Dalje.)

Bil pa je neki orožnik Matijevič, stražmojster Matijevič, ki si je vtepel v glavo, da mora Maksima za vsako ceno ujeti. Izprosil si je od oblasti posebno dovoljenje v to in je krožil cele noči po gozdih papuškega gorovja, ali Maksim ni bil tako neumen, da bi se bil dal ujeti. Nemara je zvedel po svojih ovaduhih, kaj namerava preganjalec Matijevič. Čakal je nanj v temni noči in ga ujel, razorožil in peljal seboj v razbojniško jamo. Tam mu je postregel s pečenko in vinom in mu je rekel smehoma:

— Vidiš, prijatelj, kot razbojnik bi te imel pravico ubiti. Ne verjameš? Hm, čuden človek. Hočeš puško? Na, vzemi jo in pojdi od koder si prišel, ker vem, da me moraš preganjati. Ti moraš služba je služba. Tudi jaz moram ropati, ni drugače. Toda čuvaj se me! Moji ljudje so barbarski in neusmiljeni. Veš kaj je to barbarski? . . . Pa saj nisi študiral. . . . Jaz bi na priliko moral biti danes velik gospod, pa sem razbojnik. Hm. . . . Ali je tu kak razloček? . . . Jaz ga ne čutim in to me boli, ker vem, da bi

ga moral obćntiti. . . .

Maksim se je globoko zamislil. Matijevič, zelo čustven in sanjarski človek, je pozneje pripovedoval, da se mu razbojnik v tistem trenutku smilil in da ga je zelo nerad zapustil. Pa vendar ni odnehal. Iskal je dalje in končno se mu je sreča nasmejala. Rečem to zategadelj, ker so na Maksimovo glavo razpisali precejšnjo svoto. . . . Torej Matijeviču se je nasmejala sreča. . . .

Vročega letnega dne, ko se je vračal s svojim tovarišem z „lova“, sreča proti poldnevu deklico, ki je na vso moč plakala in šepala na desno nogo. Vpraša jo, kaj ji je, a mala pripoveduje strahoma in ihtje:

— Z Maro sva šli črez polje in nesli delavcem južino. Govorili sva o Maksimu. Mara me vpraša, kaj bi jaz naredila, ako bi prišel Maksim in bi rekel: Dajte mi kosilo! Jaz sem odgovorila, da bi mu vrgla lonce v glavo in zbežala. Mara pa je rekla, da bi mu dala kosilce in bi se nič ne bala. Gledala bi mu v oči in če bi se ji dopadel, bi ga pogladila po licu. Jaz sem bila huda in sem rekla: Razbojnika? Ko sem to rekla, skoči iz pšenice visok mož in naju zaustavi. Mari da cekin, dva ali več, ne vem, in ji veli, da naj gre naprej. Mene pa prime za roko, se izuje, potegne iz pete čevlja tri žebličke in mi jih zabije v boso stopalo. Prosila sem in kričala, pa me ni izpustil. Oj, kako me boli. . . .

— A kam se je obrnil visoki mož, vpraša orožnik.

— Ostal je v pšenici, reče deklica.

Matijevič ukaže tovarišu, da naj odide na postajo po pomoč, sam pa jo mahne priti pšeničnemu polju, v smeri, katero je pokazala deklica. Opazno je brodil po pšeničnem morju, da ni preveč šumelo. Ko pride proti kraju njive, začuje glasno smrčanje. Obstane in pregleda puško. Potem stopi po manje dva koraka naprej in zapazi Maksima ležečega v jarku. Razbojnik je spal. . . . Matijevič se zagleda v njegovo lepo lice in se spomni, da mu je razbojnik polonil življenje. Pa služba je služba. . . . Naši ljudje so taki. . . . Maksim je zakričal bolečine, in je hotel planiti po koncu. Pa Matijevič mu je že zvezal roki in mu je mašil rano, katero mu je zadal v stegno s svojim bajonetom. Maksim je skušal pretrgati vezi na rokah, pa je že slabe. Hotel je nekaj povedati, ali njegov glas je vnemil in oči so se mu zaprle. . . .

Matijevič je zazvižgal in sedel kraj brez zavestnega Maksima. Dosegel je svoj cilj, ali ni bil vesel. Vest mu je nekaj očitala in strahoma je odvrnil pogled od Maksimovega obraza. . . . Pšenica je zavalovala v lahнем vetru in le malo je kalila veličastni mir solnčnega dne.

Dalje prihodajče.

zgodnja. Saj še ni niti načeloma določeno, ali pridejo Jugoslovani za jeden portfelj vpoštev ali ne. Ko bode to vprašanje odločeno, potem še le pride oseba vpoštev. Za dalmatinske Hrvate, kateri zahtevajo združitev s Hrvatsko, nastane tu nekoliko dvomov, morejo li eventualno vstopiti v kak avstrijski kabinet ali ne. To je seveda samo teorija; v praksi je stvar drugačna, kajti uspešna politika se ne da delati in abstracto. Kakor dolgo je Dalmacija zastopana v drž. zboru, tako dolgo morejo njeni zastopniki vstopiti v ministerstvo. List upa, da bode jugoslov. minister, najsi bo že Slovenec ali Hrvat, uspešno zastopal koristi vseh Jugoslovancev. Stremimo pa pred vsem za tem, da ministra sploh dobimo. Kdo bode prvi poklican na to mesto, glede tega naj se zedinijo poslanci z vlado. Da bi se že sedaj imenovala imena, ni resno in tudi ne priča o delikatesi.

z Vpliv preobrata v dunajskem parlamentu na ogrsko krizo. O tem je priobčil odlični slovaški drž. poslanec v ogrskem parlamentu Milan Hodža v „Nar. Listy“ uvodnik, iz katerega posnemamo sledeče: Avstrijska volilna preosnova je le omogočila številno močno slovansko delegacijo v državni zbor; reforma poslovnega reda je pa sankcionirala to številno moč in jo rešila pred nasilstvom vsenemške manjšine. Ta reforma je povzdignila državni zbor z nivoja posvetovalnega činitelja v mogočnega ustavnega činitelja, ki ni podvržen nobeni absolutni moči. S to reformo je zavzelo meščanstvo in demokracija ter z njo Slovanstvo v državnem zboru mogočno pozicijo. In s tem, da je rešil avstrijski demokratizem samega sebe, je rešil tudi ogrskega. V nemadžarskih narodih na Ogrskem in v madžarski demokraciji je dozorelo spoznanje, da ima v močnem avstr. drž. zboru naravnega zaveznika, dočim je zgubila madžarska aristokracija s padcem vsenemštva svojo oporo in je obsojena k bridkemu kruhu opozicije.

Drobne politične novice.

Češki deželni zbor. „Slovanska koresp.“ poroča, da se prično konference za delazmožnost češkega dež. zbora početkom prihodnjega tedna v Pragi.

Grozilno pismo Kramáfa. Ob priliki nadomestnih državnozbornskih volitev v Pragi je dobil drž. posl. Kramáf grozilno pismo, v katerem se pravi, da mora biti ubit, ako bi bil izvoljen Mladočeh. Podpisano je pismo: K usmrčenju psa Kramáfa izsrečkani narodni socijalci.

Khuen-Hedervary — hrvaški minister! Ker Tomašič ni hotel prevzeti portfelja hrvaškega ministra v Budimpešti, in sicer zaradi tega ne, ker Madžari nočejo odpraviti službene pragmatike za železničarje, hoče baje Khuen-Hedervary sam prevzeti ta resor. No, to bo veselja na Hrvaškem!

Komplot v Lizboni. Londonski listi poročajo, da vesti o zaroti proti portugalskemu kralju niso niti najmanj resnične. Gre se samo za spretno potezo policije proti različnim vladni neprijetnim republikanskim klubom.

Češki socijalisti na severnem Češkem so na zaupnem shodu sklenili zahtevati popolno narodno enakopravnost in dvojezičnost pri vseh strankinih zavodih in napravah na nemškem Češkem. Objednem so sklenili, da bodo apeljali poleg uradnega lastno ljudsko štetje v nemških krajih v dober vzgled našim socijalistom!

Bosanska agrarna banka. Poročalo se je nedavno tega, da bode privilegij za bosansko (madžarsko) agrarno banko s proglašenjem ustave v Bosni odpravljen. Najnovejša vesti pa to odločno dementirajo. Baron Burian se lahko veseli na delegacije! Tolaži se lahko edino s tem, da delegacije z ozirom na ogrsko krizo ne bodo tako hitro sklicane.

Dnevna kronika.

a Povečanje državne zbornice. 11. januarja se je vršila pri predsedniku drž. zbornice Pattain, konferenca, na kateri se je razpravljalo, kako bi se porabilo 16 novih prostorov, katere se je pridobilo s pozidanjem 2. nadstropja.

a Poljski časnik v Carigradu. Poljska naselbina v Carigradu je sklenila izdajati politično-gospodarski tednik z imenom „Vesti iz Turčije“.

a Avstrijske srednje šole obiskuje v šolskem letu 1909/10 skupno 143.386 učencev in sicer 95.319 učencev gimnazije (vštetih je 2689 učenek) in 48.067 učencev realke.

a Nadvojvoda Rainer je slavil 11. t. m. svoj 83. rojstni dan.

a Nemci v Bukovini. Obč. odbor mesta Kim-polung je sklenil izključiti nemščino kot poslovni in uradni jezik. Doslej je mesto bilo na zunaj nemško, dasi imajo Rusini in Rumuni pretežno večino.

a Hrvatska vlada je izdala na okrajne oblasti ukaz, naj nemudoma sestavijo seznam vseh oseb, ki so bile l. 1908 in 1909 obsojene zaradi prestopka tatvine. To se splošno smatra kot začetek sestave volilnih imenikov.

a Kaj bo s Herceg-Bosno? Pod tem naslovom je pod uplivom vlade izšla na Dunaju brošura, v kateri se avstrijsko vlado in avstrijski državni zbor poziva, naj dela na to, da se Herceg-Bosna priklupi Avstriji.

a Dunajska borzna zbornica je sklenila priporočiti finančnemu ministerstvu v ugodno rešitev prošnjo Ljublj. kreditne banke za notiranje njenih 7500 delnic po K 400 — na borzi.

a Študijsko potovanje srbskih poslancev. Koncem sedanjega zasedanja srbske skupščine name-rava večje število srbskih poslancev potovati po Avstro-ogrski, Nemčiji, Rusiji, Angliji in Francoski, da se pouči o tamošnjih gospodarskih in kulturnih razmerah.

a Ruskega vohuna so vjeli na kolodvoru v Lvovu, nekega Miholečkega. Našli so baje pri njem zapiske v dislokaciji naše vojske, o trdnjavah itd. Miholečki je nameraval baš ponovno iti v Przemysl.

a Tolstoj o smrti. V Moskvi je izšla nova razprava grofa Tolstega o življenju in smrti. Smrt smatra za največjo in zadnjo premeno v našem organizmu. Te zadnje premene pa se bojimo, ker ne ve nihče, kaj se po njej z nami zgodi. Ako kdo odpotuje in ne da glasu od sebe, ne bo nihče rekel, da ga več ni, ampak kvečemu, da se ne oglasi. Tako je tudi z mrličem. To vse znači le, da ne vemo, kaj bo po smrti z nami. Naše življenje ni v premenah telesa, ampak duše. Duša uporablja telo samo za odejo, duša nima ne začetka ne konca.

a Splitska „Sloboda“ je bila dne 20. dec. 1909 zaplenjena zaradi uvodnega članka „Dosta komedije“, v katerem se je govorilo o Friedjungovem procesu in se je ostro kritizirala dozdajna avstrijska politika. Okrožno sodišče je zapleno razveljavilo.

a Proces proti Borowski. Včeraj je cela razprava bila „posvečena“ razmotrivanju o ljubezenskih razmerah Borowske do Lewickega. Borowska stvar na široko pripoveduje, kako je ljubila Lewickega, kako se je hotela ločiti od moža, da bi se poročila z Levickim, kako je ta hotel se ločiti tudi od svoje žene itd. Vse njeno pripovedovanje odkriva njeno skrajno histeričnost. Pripoveduje, da ji je Lewicki nekoč rekel, da je imel poleg nje še 80 drugih žensk.

a V zadevi Hofrichter se je zopet zvrši nenaden preokret. Našle so se nove sledi, ki bodo — če se bo moglo priti stvari do dna — dokazale Hofrichterjevo nedolžnost. Železninski trgovec Pfeil je naznanil avditorju Kuncu, da je dne 5. nov. l. l. neki častnik pri njem hotel dobiti cijankali. Pfeila so konfrontirali s Hofrichterjem, a je Pfeil odločno izjavil, da dotični častnik ni bil s Hofrichterjem identičen. Kunz zasleduje to zadevo naprej in sled pelje zopet v Liuec. So pa tudi na sledi nekemu trgovskemu pomočniku, rodom Hrvat, ki je svoj čas agentu Lübeju, ko je ta imel trgovino s šampanjcem, predložil reklamni načrt, na katerem je stalo „uspeh je presenetljiv“ in pod načrtom je bil podpis „Charles Francis“, oboje kakor na pismih, ki so jih dobili častniki s cijankalijem. Tega trgovskega pomočnika se je pred par dnevi zalotilo v njegovem stanovanju v intimnem razgovoru z nekim nadporočnikom. Zvedelo se je, da ima ta trgovski pomočnik nekega drogista za sorodnika. Tudi to sled se raziskuje.

a Nova obrtna šola v Zadru. Dne 9. t. m. se je otvorila v Zadru nova strokovna šola za umetno risanje, ki je stala 250.000 K.

a Letošnji kongres jugoslovanskih cijonistov se vrši v Zagrebu.

a Muslimanska akademična mladina je izdala na mohamedauski narod v Bosni in Hercegovini proglas, v katerem se ostro izreka zoper izseljevanje muslimanov iz teh dveh dežel in jih poziva, naj vztrajajo in čuvajo slavno ime svojih očetov.

a C. kr. pletarska šola v Radovljici naznanja, da bo v kratkem praznih nekaj mest, ker dovrši več učencev svojo učno dobo. Stariši, ki hočejo dati svoje sinove učiti se pletarstva, se opozarjajo, da lahko zglase takoj vstop svojih sinov. Pouk traja dve leti; vendar se pa sprejemajo učenci tudi na krajšo učno dobo, da lahko dobe najglavnejše pojme o pletarstvu. Pogoj za vstop je dopolnjeno 12. starostno leto. Omenjamo, da je v Radovljici tudi obrtno-nadaljevalna šola, kamor pletarski vajenci lahko zahajajo. Krajevni odbor te pletarske šole je ob enem pripravljen, poskrbeti vnanjim vajencem prav ceno stanovanje in hrano; priden učenec pa lahko zasluži že po preteku prvih dveh mesecev 4—6 kron tedensko, a pozneje razmeroma več. — Na ta zavod opozarjamo prav posebno vsa predsedništva „društev za varstvo in oskrbo sirot“. Potrebna pojasnila dajeja L. Patik, vodja c. kr. pletarske šole v Radovljici ali pa tajnik krajevnega odbora Iv. Šega.

Društvene vesti.

v Občni zbor bralnega društva na Bregu se vrši dne 30. jan. t. l. Vsi člani in prijatelji društva so vljudno vabljeni.

z Odeak žalskega Sokola v Braslovčah ima v nedeljo, dne 16. t. m. ob 3. uri popoldne svoj redni občni zbor v Vrankovičevi gostilni v Braslovčah. Na dnevnem redu je sledeče: 1. Sokolstvo v naši dobi (predava br. Farčnik). 2. Odborniška poročila. 3. Volitve novega odbora. 4. Slučajnosti.

z Kmetško bralno društvo v Jurovcih ima svoj občni zbor 16. t. m. ob 3. uri pri g. Rižnerju. Po zborovanju se prične veselica pri g. Gomilšku. Svirajo tamburaši iz Rogoznice. Na vspeledu je tudi petje, šaljiva pošta itd. Vse prijatelje društva vabi k udeležbi odbor.

a Telovadno društvo „Sokol“ v Trbovljah naznanja, da se vrši v nedeljo, 23. t. m. ob 3. uri popoldne v dvorani g. Fortoja na Vodah društveni občni zbor s sledečim sporedom: 1. Poročilo odbora. 2. Volitev novega odbora. 3. Slučajnosti.

a Iz Hrastnika. Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Hrastniku-Dol ima v nedeljo, dne 16. t. m. letni občni zbor v gostilni gosp. Ferd. Roša v Hrastniku ob pol 4. uri popoldne z običajnim dnevnim redom.

z „Dom“, registrovana delavska stavbena zdru-ga z omejeno zavezo v Mariboru sklicuje četrti redni občni zbor na nedeljo, dne 23. prosinca t. l. ob 10. uri dopoldne v sejno dvorano Posojilnice v Mariboru. Dnevni red je sledeči: Poročilo načelstva, odobrenje letnega računa, razdelitev čiste-ga dobička, volitev načelstva (7 članov), volitev računskih pregledovalcev (3 člani), volitev raz-sodišča (5 članov), čitanje revizijskega zapisnika, razni predlogi. Člani, udeležite se polnoštevilno zborovanja zadruga, ki pospešuje Vaš blagor!

v Murski Sokol v Ljutomeru ima v nedeljo, dne 16. prosinca popoldne ob 3. uri v prostorih g. Seršena svoj občni zbor. Bratje Sokoli, udele-žite se ga polnoštevilno!

v Kmetijsko društvo na Stari cesti ima v nedeljo dne 23. prosinca popoldne ob 2. uri v šoli svoj občni zbor. — Dolžnost vsakega člana je, da pride.

v Vabilo k letnemu zborovanju ckr. kmetij-ske podružnice slovenjgraške, katero se vrši v nedeljo, dne 16. pros. t. l. ob 10. uri dopoldne v dvorani okrajnega zastopa v Slovenjem Gradcu. Dnevni red: 1. Pozdrav navzočim in poročilo pred-sednika; 2. Poročilo o delovanju podružnice v l. 1909; 3. Volitev dveh pregledovalcev računov; 4. Volitev podružničnega odbora za prihodnja tri leta; 5. Volitev odposlancev k 87. glavnemu zbo-rovanju družbe v Gradcu; 6. Predlogi in nasveti za 87. glavno zborovanje; 7. Vsprejem novih udov in vplačevanje udnine za leto 1910; 8. Splošni predlogi; 9. Brezplačno žrebanje poljedelskih pred-metov. Ker je med splošnimi predlogi tudi pogo-vor o uravnavi Mislinje, vabi odbor vse ude po-družnice in prijatelje kmetijstva k prav obilni udeležbi.

Štajerske novice.

v Kaj si predstavljajo klerikalci pod „kulturnim bojem“? — „Slovenec“ ima včeraj prav medlo poročilo o debati glede odprave bernje v štajerskem deželnem zboru. Z neko otožnostjo in bridkostjo pribije, da so glasovali za dr. Kukovčev predlog tudi nemški krščanski socijalci. Pa, kakor bomo v sledečem dokazali, zelo utemeljeno. „Slovenec“ namreč piše, da je dr. Kukovec s svojim predlogom „poletel na kulturno-bojnega konja“. Že ta fraza je prav zanimiva; še zanimivejša pa je, da je s tem „Slovenec“ sam priznal, da klerikalci pod „kulturnim bojem“ ničesar drugega ne razumejo kot boj proti klerikalnim polnim in pre-polnim žepom. Mi smo doslej vendarle še včas mislili, da je vsaj nekaj resnice na tem, ako so klerikalci trdili, da branijo vero in načela kršč. morale pred brezverci in kulturobojniki; sedaj pa tako razočaranje! Ako se kdo bori proti temu, da bi naj duhovniki več ne beračili okrog itak ubožnega, ljudstva, s čemur bi pač na ugledu samo pridobili ako kdo želi odpraviti staro krivico, katere se godi kmečkim občinam vsled neodkupljene bernje — ta je po „Slovenčevem“ tako duhovitem izrazu „poletel na kulturno-bojnega konja“. Ljubi pri-jatelj „Slovenec“, s tako pisavo se vendar samo potrjujejo trditve tistih pregrešnih liberalcev, so-cijalistov, framazonov, svobodomiselcev in kar je takih prijateljev svete cerkve, da tej ni za verske ideale temveč le za blago in denar, za bernjo in za izžemanje ljudstva! K blamaži v štajerskem deželnem zboru še taka blamaža v „Slovenec“ — sam Mahnič se bo razjokal nad toliko mero du-ševne revščine in — odkritosrčnosti! Sedaj bo menda tudi „Slovenec“ umeval, zakaj nemški kršč. socijalci niso glasovali proti dr. Kukovčevemu predlogu!

v Poštne razmere. Naravnost neodpastlivo je, kako nedostatki se dan za dnevom ponavljajo na naših poštah. Imamo v rokah zavitek s pismom, ki je bilo oddano v Št. Pavlu v Labudski dolini na Koroškem, ki je oddaljen od Celja le par ur in kamor se pride z vlakom od dveh strani lahko v 4 urah, dne 9. jan. 1910. Pismo pa je priromalo srečno v Celje 12. jan. 1910 in je prišlo adresatu

roke šele včeraj. Ali ni to polževa hitrost, ko bi moralo biti pismo v teku tega časa — celih 5 dni — skoro tudi že v Ameriki, gotovo pa v Londonu ali Petrogradu? Seveda če morajo poštni uradniki loviti razglednice in dopisnice z narodnim kolkom pač nimajo časa vestno opravljati drugih svojih dolžnostij ter ob pravem času spraviti v roke adresatom pisma in to še zlasti ako nosijo ista razločne slovenske naslove. — Prosimo, da se nam naznanijo vsi taki slučajji, prizadeti pa se naj vselej pritožijo na poštno ravnateljstvo v Gradcu.

v Občinska posojila celjske mestne hranilnice. V seji celjskega mestnega zastopa dne 17. dec. 1908 se je dovolilo posojilo 28.720 kron iz celjske mestne hranilnice. Ta vsota pa se je izkazala za premajhno in se je prekoračila za 12.380 kron, tako da je dala celjska mestna hranilnica občini zopet 48.400 kron za pokritje rednih izdatkov. Prebivalstvo mesta Celja bipač zasluži, da bi se o taki stvari tudi spregovorilo — javno. Ali imata pri nas Ambrožič in — Ballogh neomejene pravice? V interesu slovenskih vlagateljev pri mestni hranilnici smo se lani zelo zanimali za denarni promet in poslovanje mestne hranilnice: priobčevali smo izkaze iz „Oest. ung. Spark. Zeit.“ Ti izkazi so pa potem izostali. Čemu? Ali se boji ravnateljstvo, da bi svet in pa slov. vlagatelji zvedeli, kako je s celjsko mestno hranilnico in famoznimi „posojili“ celjski mestni občini? Ali bode zopet treba kakega „pouka“ od štajerske namestnije?

v Iznajdljiv v svojih poročilih je vsekakor tržaški „Piccolo“, kije o seji štaj. dež. zbora dne 12. tm. (ko se je šlo za dr. Kukovčev predlog o odkupu bernje!) brzojavno poročal, da je dr. Kukovec „utemeljeval svoj predlog glede odprave pobiranja miloščine menihov ter čitanja maše“. Če takele race zaidejo potem v „katoliško“ časopisje, seveda razumemo, da se razne pobožne ženice zgražajo nad temi strašnimi liberalci!

v Seja osrednjega odbora Zreze slov. napr. mladine se vrši dne 30. jan. v Celju. Povabijo se tudi predsedniki in tajniki krajevnih organizacij. Objednem se isti dan ustanovi pododbor za Celje. Toliko tovarišem in tovarišicam na znanje.

v Poslanci „Kmečke zveze“ uvidevajo po poročilu „Slov. Gosp.“ baje vedno bolj, da dr. Kukovec vedno nastopa proti kmečkim interesom v Gradcu. To je seveda prav nesramna Koroščeva laž, katere „Sl. G.“ ne dokaže niti z jednim primerom, ker je ne — more. Ali se na ta način zakriva lastne grehe, da se obrekuje polit. nasprotnika? Ali je to dostojno in pošteno, g. dr. Korošec? Veste, kdo in kaj je tisti, ki tako dela?

v Še zvišanje deželne doklade na pivo. Benkovič in Terglav sta mirno vtaknila moralno zausnico, ki sta jo dobila z nezaušnico na Vranskem, v žep. Še celo „Straža“, ki je celo Cenciča in Roškarja zagovarjala, se ne upa ziniti niti besedice v njeno obrambo! Ako ne bi g. dr. Benkovič pravkar otvoril svoje pisarne v Celju in ne bi bil navezan na prijateljstvo savinskih župnikov, bi gotovo iz maščevanja ne zagovarjal zvišanja duhovniških plač. Tako pa se mora plesati po Koroščevem taktu! Terglavu je pa itak razum klobas in 10 kron na dan vsejedno, kaj si kdo misli ali sodi o njem!

v I. ljudska knjižnica Kluba slov. naprednih akad. v Sokolskem domu v Gaberjih pri Celju. Ta ljudska knjižnica je začela poslovati dne 23. maja 1909. V tem kratkem času izkazuje že krasne uspehe, ki kažejo kakšne velikanske važnosti je bila njena ustanovitev za celjsko okolico. Do Novega leta se je sposodilo v 31 tednih 666 obiskovalcem skupaj 1119 knjig. Od teh 666 obiskovalcev je bilo 442 moških in 223 ženskih. Vsako nedeljo se je izposodilo povprečno 36 knjig 22 obiskovalcem. Največ je bilo obiskovalcev dne 6. dec. 1909 namreč 37, ki se jim je izposodilo 68 knjig. Vsaka knjiga — vseh skupaj je 210 — se je povprečno 8—10 krat izposodila.

To so krasni uspehi za pol leta ki bi bili pa še mnogo lepši, če bi imel knjižničar na razpolago zadostno število knjig. Posebno mladinskih spisov „Zvončka“, „Vrteca“, „Šmidovih pripovedk“ i. dr. — primanjkuje. Ponovno se obračamo zatoraj do vseh ročoljubov celjskih s sprošujo: „Podprite nas v našem itak težkem delu vsaj na ta način, da nam pomozete našo knjižnico! Vse darove sprejema knjižničar dr. Šandor Hrašovec.

v Ljudsko knjižnico v Laškem trgu, katero je osnoval „Klub napr. slov. akademikov v Celju“, je obiskalo do konca minulega l. 43 oseb, katere so si izposodile 237 knjig. Pripomniti je da posluje knjižnica še-le dober mesec in da stoji pod vzornim vodstvom g. učit. Kislingerja.

v Za Ciril-Metodovo družbo so se nabralo 3 krome v veseli družbi v gostilni g. Krašiča na Lavi. Iskrena hvala!

d Iz Vojnika se nam poroča, da sta začela v zadnjem času tudi tamkajšnja kaplana posnemati druge kraje in delati na prižnici politiko. Zaganjata se v napredno časopisje in neverne liberalce, katerih prvi je bil po izreku g. Jake Činglaka, kaplana v Vojniku — kralj Herod — Učeni in vneti pridigar je menda mislil, da razlaga „svojo modrost“ Marijinim devicam v bralni sobi v kaplaniji. V Vojniku živimo precej mrtvo

politično življenje, vendar ne bomo trpeli, da bi nam delala naša kaplana na prižnici neslano politiko, za to ni naša cerkev in nikdar ne bo. Prihodnjič se pomenimo z našima gospodoma malo drugače.

v Iz Velenja. Tišlerca bi se rada Slovincem prikupila, pa ji nihče ne verjame, dokler ne da za Ciril-Metodovo družbo 1000 kron. Wuttiju pa pa ne verjamejo, da je Nemec. Posebno mladi in stari Bizjak ne. Wutti si je dal toraj lobanjo in vrat po zvedencih premeriti in preiskati. Našlo se je da ima glavo na 4 vogle in bolj trdo ko navadno ter vrat krofast. Ti znaki so Südmarki dokaz tentonske polnokrvnosti in mu je plačala za preiskavo 1000 K. Pa ta Wutti nima posebne sreče in stoji le še kakor kaka srednjeveška razvalina nemčurstva: ima sitnosti zaradi nekkih Südmarkinih 100 K pri Posojilnici. Smodiš ga je že zapustil in mu dejal, da naj to nemškutarsko nemnost pusti, kakor jo tudi sam pusti; vsaj se ga povsodi nažene, če gre za nemčurstvo beračit; rekel mu je celo: „Wutti, Wutti boš šel po vodi“ če hujskanja ne pustiš. V Velenji niso tla za furor tentonicus; nahujskalo se je pač nekega Slovenca, da je svojo hčerko zaradi petja neke nedolžne slov. pesmi nevsmljeno pretepel, pa taka surovost je le zadnji zdihljaj hirajočega nemčurstva. Smodiš se na Südmarko zelo hduje, ker mu neče zaslužka za mizarska dela v njeni hiši pošteno plačati, ter pravi, da je temu Wutti kriv in da so gospodje tam zlo vmazani in da on za nemčurstvo noče več tlake delati. V Slovenj Gradcu lazijo Südmarkini ravnatelji okrog župnika kot načelnika posojilnice, lastnice tamošnjega narodnega doma, da bi spravili tega, ki jih silno v oči bode, v svoje roke. Na to nevarnost opozarjam slov. javnost pravočasno, da se ne pripeti na skrivaj kak škandal.

v G. Robert Košar od Sv. Bolfenka pri Središču je poslal izvrševalnemu odboru nar. stranke vest, da izstopa iz narodne stranke. To cenj. somišljenikom v ormoškem okraju na znanje!

v Učiteljsko društvo za sevnliško-brežiški okraj je zborovalo ob povoljni udeležbi dne 9. t. m. v Rajhenburgu. Zborovanje je bilo nad vse živahno, ker je skušal vsak poseči v razgovor. — Vrlo zanimivo je bilo predavanje g. tovariša Jamška „o kmetijskem pouku v ljudski šoli“. Referat in tozadevna resolucija se objavita v časopisju. Misli o hitrem izpraznjenju šolskih poslopij pa je razvijal tovariš iz Globokega. Splošno se opaža, da se mlajši tovariši živahneje udeležujejo debate kot dosihdob. — Letno poročilo tovariša g. Knapiča, sestavljeno uzočno, kot je le njemu lastno nam je pokazalo jasno sliko o stanju društva, obenem pa nam je g. tovariš s svojimi umestnimi migljaji načrtal pot, ki naj jo hodimo v pričetem društvenem letu. V celem je bilo videti iz poročila, da je društvo kaj živahno delovalo, ni nam pa bilo mogoče prikriti neke otožnosti nad, rekel bi, nekolegijalnostjo nekaterih tovarišev in tovarišic, ki se le redkokrat ali celo nikoli ne udeležijo naših zborovanj, ter tako otežujejo skupno delo. Če je kedaj kako očitanje s strani naših nasprotnikov upravičeno, tedaj iščemo vzrok temu vsakokrat v naši tovariški neskupnosti. „Lex Axmann-Kolisko“ je na delu in skušala bo vsejati med nas razdor in ovaduštvo. Čim pogosteje in v večjem številu se bomo zbirali, tem jače se bomo čutili, stanovska pristranost pa ne bo odstopila tal podlemu ovaduštvu. Pravil nam je tovariš predsednik, da to (ovaduštvo) v nekem tovariškem društvu že cvete, zatrdil pa je obenem, da pri nas ni mogoče kaj sličnega. Zadnje njegovo mnenje podkrepimo s številnejšo udeležbo kot do sedaj. 40—50 odstotni društveniki, ki manjkate pri slednjem zborovanju, kje ste?!

v V Zrečah je kupil g. M. Kračun od Lndv. Mathieuja posestvo za 37 tisoč kron. S tem je prišlo lepo zemljišče v slov. roke.

v V Št. Jurju ob Tab. se vrše občinske volitve dne 21. 22. januarja. Zadnjič so bile zaradi legarja preložene.

v V Kozjem se je osnovala prostovoljna požarna bramba s slov. poveljem.

v Pri Sv. Lenartu v Slov. gor. je pretekla poslovna doba sedanjega obč. odbora že meseca dec. lanskega leta in vendar si še nemškutarji ne upajo razpisati volitev. Kaj pa pravijo k temu oblasti?

v Drobne novice. Obsojen je 60 letni delavec Gorjup, ki je zadnjič s kamenjem bombardiral mariborski rotovž, na 15 mesečni zapor. — Posestnik Krajnc iz Babinec je naznanil 12. jan. v Ormožu, da je odšla njegova žena Ana s pokopališča, kjer so jima pokopali otroka, neznano kam. Kranjc se boji, da si je iz žalosti vzela življenje. — Velikonedeljski orožniki so prijeli v Trgovišču 32 letnega peka Štojsa iz Krškega okraja, kateri je skušal pri gostilničarju Horvatu v Cvetkovcih zmenjati ponarejen 5 kronski tolar. Ker se je pri Štojsu našlo več drobiža, je menda že nekaternike opeharil. Bil je že enkrat v Rudolfovem obsojen zaradi ponarejenja srebrnih goldinarjev. — Zaprlj so v Mariboru 18 letnega pekovskega vajenca iz Prvenc v ptujsk. okraju, ker je v Lipnici nekemu pekovskemu pomočniku ukradel 30 kron.

v V Št. Ilju se ustanovi formalno dne 23. jan. nemški „Turnverein“. „Marb. Zeit.“ piše, da so njegovi člani sami kmečki fantje.

v Umrl je v Mariboru v Melju hišni posestnik Fr. Ploč, 75 let star.

v Tujski promet v Mariboru. Lani je došlo v Maribor 15.698 tujcev in sicer jih je bilo 7.377 iz Štajerske, 681 iz Dunaja, 5586 iz drugih avstr. pokrajin, 1178 iz ogrskih dežel, 153 iz Bosne in Hercegovine, 218 iz Nemčije, 395 iz Italije, ostali pa iz raznih dežel.

v Kaznovani tat. Pred nekaterimi tedni so opazili kmetje blizu Stainza v podstrešju neke gostilne sumljivo luč. Šli so gledat in so res našli moža, ki si je že nabasal lep zavoj različnih stvari. Kmetje so tata na to najprej temeljito pretepli nato pa so ga zvezanega izročili sodniji. Tat je neki mesar, ki pa ima že toliko tatvin na vesti, da ga je okr. sodnija v Stainzu izročila deželni sodniji v Gradcu.

v Nov cenik muzikalij „Glasbene Matice“ je pravkar izšel. V njem najdemo slavna pevska društva 55 različnih glasbenih zbirk z več nego 430 moškimi ali mešanimi zbori. Pripomnimo, da so v „Glasbeni Matici“ k prav mnogim partituram na razpolago tudi litografrani glasovi po cenah, označenih v dotični opazki „Cenika“. Vabimo vse ljubitelje slovenske pesmi, da pridno segajo po teh glasbenih zbirkah, jih z ljubeznijo pojo in tako delajo čast slovenski glasbi, pa takisto slovenskim skladateljem, ki jih s proizvajanjem njih del vzpodbujajo k stremljenju do čimdalje višje popolnosti, in tako širijo našo glasbeno literaturo. Vsi na delo za slovensko pesem!

Druge slovenske dežele.

v Občinska volilna reforma na Koroškem. Dne 7. tm. se je prikrat posvetoval v Celovcu od deželnega zbora izvoljeni odsek za spremembo občinskega reda in obč. volilnega reda. Sklenilo se je: nameravana reforma se napravi ločeno za mesta in za občine na deželi. Volilna pravica se da tudi tistim, ki je dozdej niso imeli in se v to svrhu ustvari takozvana splošna kurija, v mestih pa IV. volilni razred. Volilna pravica častnih občanov se odpravi. V novi splošni kuriji (ozir. v mestih v IV. vol. razredu) volijo tudi še vsi volilci ostalih volilnih razredov. Vprašanje o volilni pravici žensk se odgodi, ker so mnenja prerazlična. Določi se, da ima volilno pravico le oni, ki je tri leta v občini prebival. Volilci se razdele v posamezne volilne razrede na podlagi skupnega davka in sicer prva šestina v I., druga in tretja v II. in ostale tri šestine v III. vol. razred. Inteligenčni volilci se razdele v posamezne razrede, župniki so v I., kaplani, nadučitelji, doktorji itd. v II., ljudskošolski učitelji in učiteljice v III. volilnem razredu. Volilna doba se je določila na 6 let.

v Zaradi prodaje Lloydovega arsenala v Trstu se še vedno vrše pogajanja med Lloydom in vlado, vendar se rešitev zadeve zavlačuje, ker je med zahtevo Lloyda in ponudbo vlade velika razlika. Tržaško prebivalstvo odločno odsoja prodajo arsenala.

v V goriškem deželnem zboru je v seji 12. tm. predlagal slov. poslanec Kosmač, naj bi se pri namestnji v Trstu pomnožilo število uradnikov v melioracijskem uradu, da bo mogel ta hitreje reševati mnogoštevilne prošnje občin za napravo vodovodov, vodnjakov in napajališč in da se doseže v to potrebnih državnih podpor. — Razpravljalo se je tudi o uravnavi nekaterih rek.

v Proti latinizaciji v cerkvi. Župljani buzetske župnije so izročili župniku spomenico, podpisano od 1657 župljanov, v kateri odločno protestirajo proti izvedenju škofovega dekreta. Ljudstvo ne gre v glavno cerkev, ampak opravlja v cerkvicah po vaseh svoje molitve v svojem jeziku. Narod je pripravljen s skrajnimi sredstvi izvojevati boj za pravice svojega jezika v cerkvi.

v Nar. Dal. Org. v Trstu priredi v nedeljo 16. tm. javna shoda pri Spod. Sv. Mariji Magdaleni in v Škorklji.

v Štiri protestne shode proti laškoliberalnim in slovenskoklerikalnim nasilnostim v goriškem deželnem zboru priredi v nedeljo 16. t. m. narodnonapredna stranka.

v V Gorici je umrl vpokojeni vadniški učitelj gospod Mihael Komel v starosti 86 let.

v Na Beki si ustanove Slovenci, katerih je tam jako veliko, svoje društvo.

d Dvojna pravica. Zaradi septemberskih dogodkov je bil med drugimi obsojen na 8 mesecev ječe tudi neki fant, ki je od nekega trgovca zahteval, naj sname nemški napis in ker je vrgel kamen v ta napis. Zdravniki so dokazali, da je mladenič zelo bolan in da mu bo dolga ječa za desetletja prikrajšala življenje. Nič ni pomagalo. Fant je moral kazen odsedeti. — Lani je pa bil obsojen zagrizeni nemškutar inženir Kirchschlager zaradi krivega pričevanja na 3 mesce. Ta kazen se mu je sedaj milostnim potom spremenila v — petdnevni zapor. Človeku zastaja kri — jeli res mogoča v Avstriji taka dvojna mera?!

d Klerikalna „Gospodarska zveza“ v Ljubljani je prosila kranjski deželni zbor za 40.000 K podpore, češ da je pri pomožni akciji zaradi krme izgubila 49.000 kron. Zadeva je jako meglena!

d Škofovi zavodi v Št. Vidu nad Ljubljano so od 1. do 5. razreda za šolsko leto 1909/10 dobili pravico javnosti.

d Finančni odsek kranjskega deželnega zbora je v svoji zadnji seji na predlog poročevalca grofa Margherija razpravljal tudi o zvišanju učiteljskih plač. Naprednjak dr. Tavčar je toplo zagovarjal zvišanja, dočim so se klerikalni člani odseka protivili.

d Ljubljanska občinska volilna reforma. Socijalnodemokratska stranka sklicuje za danes ob 8. zvečer javni shod v Mestni dom v Ljubljani; govorilo se bo o reformi obč. vol. reda za Ljubljano.

d V Libeličah na Koroškem je zaradi raznih nerednosti odstavljen od službe poštari J. Writz.

d V Osojah ob Osojskem jezeru se nameravajo naseliti menihi. Škof dr. Kahn se tozadevno že pogaja z vlado.

d Iz notarske službe. Notar dr. Fr. Höller je premeščen iz Brež v Celovec.

Po svetu.

d Hofrichterjeva zadeva. V Litomericah so izkopali ostanke umrle Hofrichterjeve neveste, gđc. Umlacher. Komisija je vzela več steklenic prsti in pa telesnih ostankov s seboj, da preišče, ali je res Hofrichter dekle spravil s cijankalijem s sveta ali ne.

d Sluga kot docent. Policija je v Berlinu zaprla 11. jan. zvečer nekega goljufa, ki je deloval na Humboldtovi akademiji kot docent, dasi je bil v resnici navaden hišni sluga. Imenoval se je Arthur Lindenstead, piše pa se v resnici Arthur Wielinsky, že dolgo časa zasledovani vojaški begunec in goljuf. Na akademiji se je predstavil s ponarejenimi inozemskimi spricvali in se je poročil pred tremi tedni v Londonu s hčerko berlinskega muzik. profesorja Rotha. Ko sta se z mlado ženo vrnila v Charlottenburg, je spoznala, da jo je ogoljufal in ga je naznanila.

d Ušla je z natakarnjem 17letna hčerka milijonarja Roberta Janon s 15letnim natakarnjem Cohen. Parček so ujeli v Chicagi. Punica je rekla, da je zaradi tega ušla, ker ji je bil v dedovi palači dolgčas; natakarnja je naprosila sama, da jo je spremljal.

d Vojaško pravosodje. Ustrelil se je vojak in pred dejanjem poslal prijatelju pismo, v katerem pravi, da je kriv njegove smrti nadporočnik Opitz. Prijatelj je to naznanil polkovnemu poveljstvu, ki pa je po dovršeni „preiskavi“ Opitza oprostilo. Ta je pa šel in tožil tega „prijatelja“, ki pa se ni dal ugnati in je kot priče navedel celo vrsto vojakov, ki so vsi potrdili, da je Opitz vojaka, ki se je ustrelil, res strahovito mučil in so izrekli prepričanje, da se je ustrelil zaradi tega. Sodišče je toženca oprostilo, in tudi vojaška oblast je morala oprostiti vse vojake, ki so proti Opitzu pričali. Opitza pa je obsodila vojaška oblast na — 8 dni sobnega zapora.

d Reguliranje avstrijske državne meje. Iz Dečina poročajo, da se je sklenila med saško in avstrijsko vlado pogodba glede reguliranja meje v Krušnih gorah ob mejnem potoku. S tem je ta zadeva končno rešena.

d Poneverjenje carine. Štirje bivši uradniki American Sugar Resinery Company so bili zaradi poneverjenja carine, ki so jih zvršili z napačnimi podatki teže, obsojeni vsak na 1 leto ječe.

d „Smrt“ v šenbrunski menažeriji. 23-letna žirafa v cesarski menažeriji v Šenbrunu je po triletni „bolezni“ umrla. Truplo so obducirali. — Malokateremu delavcu se posveti toliko ljubezni, kakor se je tej žirafi.

d Na Kanarskih otokih je neurje zadnjih dni napravilo ogromno škodo. Na otoku Las Palmas je razrušenih mnogo poslopij. Vsa žetev je uničena. Škoda se računa na več milijonov peset.

d Krščansko-socijalni sleparji. Pri volitvi v dohodninsko komisijo v okraju Leopoldstadt na Dunaju 22. oktobra lani so pri razglasitvi izida imeli kršč. socijalisti okoli 180 glasov večine. Naprednjaki pa so se pritožili in vlada je volitve razveljavila, ker se je izkazalo, da so kršč. socijalci sleparili.

d Novi rekord v zrakoplovstvu je dosegel Paulhan, ki se je dvignil 4600 čevljev visoko.

d Potres na Portugalskem. V Villafranci, 28 kilometrov od Lizbone, so predvčeraj čutili več potresnih sunkov.

d Znani slepar Štrasnof, ki je pred par leti tako sijajno osleparil hrv. politika dr. Franka in je sedel dozdaj v ječi v Mitrovici, bi bil imel te dni zapustiti kaznilnico. A mož je zagrešil pred odhodom novo sleparstvo. V pisarni kaznilniške mizarske delavnice je napisal na razne izmišljene naslove par denarnih pisem. Upal je, da bo pisarna v zmoti denar odposlala in on bi ga bil potem zunaj na raznih poštah dvignil. A sleparijo so odkrili in mož ostane začasno zopet v luknji.

Ona društva, ki še niso poslala Zvezi narodnih društev za l. 1909 članarine, prosimo, da store to čim preje.

a Dr. Košutića, ki je znan kot preiskovalni sodnik iz srbskega procesa v Zagrebu, je Rauchova vlada v svojih zadnjih izdihljajih odlikovala s tem, da mu je podeljen naslov izrednega vseučiliškega profesorja.

d Nov muzej nameravajo sezidati v Splitu. Časopis „Sloboda“ priporoča, naj se zgradi muzej v Dijoklecijanovi palači in sicer kot skupina stavb okoli katedrale. Štil bi moral biti rimski.

d Deveti mednarodni stanovanjski kongres se vrši od 30. maja do 2. junija 1910 na Dunaju, prvi tozadevni kongres na avstrijskih tleh. Predloge in udeležbo je prijavljati na podružnico centrale za stanovanjsko reformo na Avstrijskem v Gradcu, Hausbachsgasse 1.

d Bosenska vlada si je ustanovila nov uradni list „Večerni Sarajevski List“. Ali ji tako gore tla pod nogami, da rabi kar več advokatov?!

d Spomlad na Angleškem. Na Angleškem so imeli prve dni Novega leta še mnogo milejše vreme ko pri nas. „Daily Mail“ poroča, da se je opazovalo na deželi čebelarje; tudi netopirje je vzbudila toplota in zimskega spanja. Mnogi ptiči so pričeli peti spomladanske pesmice. Povsod se vidi metulje, muhe, kratko, vreme je tako milo kakor bi ležala Angleška ob Sredozemskem morju.

Narodni gospodar.

a Ameriška trgovska bilanca za l. 1909 izkazuje nekatere skoro neverjetne številke. Obrati bank so tvorili 165.000 milijonov dolarjev t. j. za 6000 milijonov dolarjev več nego l. 1906, ki je bilo v zgodovini združenih držav najuspešnejše. Kosmati dohodki železnic so se zvišali od l. 1908 za 11%, čisti dohodki za 20%. Dohodki letine dosežajo skoro 3000 milijonov dolarjev, številke, ki dozdaj še niti oddaleč niso bile dosežene.

a Slovaški in rumunski denarni zavodi na Ogrskem. V l. 1908. je bilo na Ogrskem 159 rumunskih in 29 slovaških denarnih zavodov. Imetje rumunskih je znašalo K 161,248.970, slovaških K 59,199.536. Rumunski akcijski kapital 20,776.840 K, slovaški 5,012.898 K; rumunske rezerve 78,917.552 K, slovaške 39,004.400; rumunski reeskont 31,386.591 K slovaški 7,543.261 K; čisti dobiček rumunskih 2,839.436 K, slovaških 628.418 K. Rumunov je na Ogrskem 2,785.265 (14'6%), Slovakov 2,008.744 (10'5%) namreč glasom uradnega štetja.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

Vznemirljiva poročila z Daljnega Vzhoda.

d Pariz, 14. jan. „New York Herald“ poroča iz Pekinga: Semkaj dohajajo navzlic oficijelnim dementim zadnje dni vendar iz Charbina in Vladivostoka neprestano vesti o bližnji vojski med Rusijo in Japonskim. Ker se te vesti navzlic zadnji izjavi ruske vlade trdovratno vzdržujejo, začenejajo vendar sedaj tudi tisti ruski krogi, ki so dosedaj pri enakih poročilih samo neverjetno zmajevali glave, verjeti, da nameravajo Japonci napad na Vladivostok. Sliši se, da Japonci gromadijo vojni material v severni Koreji, osobito da spravljajo tje v velikem številu oblegovalne in poljne topove, V Charbinu in drugod kar mrgoli japonskih ogleduhov, ravno tako kakor pred prvo rusko-japonsko vojno. Sumljivo je tudi potovanje japonskega generalnega štaba po severni Koreji pod vodstvom barona Okušime. To potovanje smatrajo v diplomatskih krogih za dokaz, da se bode kmalu pričela vojna.

Častniške demonstracije v Madridu.

d Madrid, 13. jan. Včeraj zvečer je priredila skupina častnikov pred nredništvom nekega vojaškega časopisa demonstracijo, ker se je ta list protivil, da bi se dajale častnikom odškodnine za maročansko vojno. Zaradi tega je vlada odstavila glavnega poveljnika v Madridu, Villarda, nadalje več poveljnikov onih vojaških oddelkov, katerih častniki so se udeležili demonstracije; nekateri častniki so pa obsojeni v trdnjavsko ječo.

Pariz, 14. jan. „Echo de Paris“, „Matin“, „Petit Parisien“ in drugi listi smatrajo demonstracijo častnikov v Madridu kot komplot (?), kateremu je služila zahteva po denarni odškodnini samo za pretvezo. Ker so mnogi častniki sila nezadovoljni s svojim položajem, vzbujajo te demonstracije v Madridu prav resen strah.

Zaroka portugalskega kralja.

Lizbona, 14. jan. Vest, da se kralj Manuel kmalu zaroči z angleško princezino Beatriko vojvodinjo Connaught se potrjuje. Poroka bo spomladi.

Granate v franc. arzenalih.

Pariz, 14. jan. „Eclair“ pravi, da je najmanj jedna tretjina granat v francoskih vojnih arzenalih nerabljiva, ker so granate take, da se jih ne more rabiti brez nevarnosti za življenje.

Velik požar.

London, 14. jan. Tu je zgorela velika trgovska hiša Ewanova, zaloga sukna in modnega blaga. Ogenj je nastal vsled eksplozije jedne svetiljke v izloženem oknu.

Tržne cene.

13. januarja.

Dunaj. Borza za poljedelske produkte. Iz Amerike so se javile višje terminske cene, toda došlo je le do malega prometa. Pšenica in rž sta celo za 5 vin. popustila.

Budimpešta. Svinjad: ogrske stare, težke 152 do 153 v. mlade težke 156 do 160 vin., mlade, srednje 156 do 160 v. mlade, lahke 156—158 vin. zaloga 22.489 komadov. Prignano 127 komadov, odgnano 225. Ostalo torej 22.391 komadov. Tendence mirna.

Budimpešta. Pšenica za april K 14'25, pšenica za maj K 14'03, pšenica za oktober K 11'93, rž za april 9'92, rž za oktober K 8'94, oves za april 7'65, oves za oktober K —, koruza za maj 6'69, ogrščica za avgust 13'65 Pšenice se zmerno ponuja in kupuje. Tendence medla, promet 5.000 q. Efektivna pšenica je za 5 vin. cenejša. Termini so bili spočetka trdni, pozneje so popustili. Vreme na dež.

Sladkor. Trst. — Centrifugal Pilés prompt K 36⁵/₈ do K 37¹/₂, za jan.-marec K 36³/₄ do K 37⁵/₈. Tendence: trdna.

Sladkor, Praga. Surovi sladkor prompt K 30'25, nova kampanja kron 25'70. — Tendence mirna. Vreme: deloma oblačno.

Ravnokar dogotovljena

nova hiša

z dvema stanovanjema in dvema podstrešnjima sobama ter z lepim, ograjenim vrtom v Zavrnodni pri Celju, se takoj proda.

Vinko Kukovec, stavbeni podjetnik, Lava pri Celju. 48 3-1

Sprejme se takoj

mesarski učenec

poštenih starišev, s primerno šolsko izobrazbo pri

Francu Hodniku v Žalcu.

37 5-3

Lepa družinska

HIŠA

5 minut od Celja se da zaradi preselitve v najem ali pa pod ugodnimi pogoji proda. — Več se izve v upravnishtvu tega lista.

Kontoristinja Slovenka

z lepo pisavo se sprejme takoj. — Mesečna plača K 90 — Akceptirani gospodični se povrne vožnja III. razred do Prage. — Ponudbe naj se pošiljajo na — Vydrovo tovarno hranil Praga VIII. 12 5-5.

